

НОРМУВАННЯ ШВИДКОСТІ РУХУ НА МАРШРУТІ

Клещ О.В., студ. 1 курсу ФБтаТ
Науковий керівник: доцент Т. В. Хворост
Сумський НАУ

Анотація. Пасажирські перевезення є підрозділом спеціалізації логістики. Головною метою галузі логістики є постачання якнайбільшої кількості товарів та перевезення якнайбільшої кількості пасажирів за найменших фінансових витрат. Використовуються в пасажирській логістиці автобуси, які діляться на категорії за рядом показників: за габаритною довжиною, за пасажиро місткістю, за призначенням, за класами тощо. Як і для будь-якого виду транспорту існують норми, за якими нормується та контролюється їхня робота. Наразі, ми розглянемо один з факторів, за якими здійснюється нормування пасажирських перевезень, а саме нормування швидкості руху на маршруті.

Аналіз останніх досліджень та публікацій. Огляд літературних джерел стосовно нормування швидкості руху на маршруті показав, що існує недостача матеріалів, у яких проблематика нашого дослідження подавалася б у загальному вигляді.

Мета. Метою нашої роботи є узагальнення нормування швидкості руху на маршруті.

Перебіг основного дослідження. Більшість всіх розрахунків, пов'язаних з експлуатацією транспортних засобів, що перебувають у складі АТП та здійснюють пасажирські перевезення, пов'язані із показником швидкості. Швидкість, як показник, тісно пов'язаний ще й з такими показниками, як: маневреність, пасажиро місткість, динаміка, потужність тощо. Сам по собі показник швидкості залежить від багатьох факторів, серед яких: інтенсивність руху, конструкція та експлуатаційні особливості транспортного засобу, якість дорожнього покриття, кліматичні та погодні умови, особливості заданого маршруту, досвідченість водія та адекватність, пересування за всіма правилами дорожнього руху, іншими учасниками дорожнього руху.

Перед початком своєї роботи, аналітик повинен здійснити підготовку, яка включає в себе з'ясування маршруту та всіх особливостей, пов'язаних з рухом по ньому, дорожніх умов, повинен зробити заміри, для того щоб визначити оптимальні техніко-експлуатаційні показники транспорту, який буде доречно використовувати на цьому маршруті та зробити аналіз отриманої інформації з урахуванням швидкості руху ділянками цих доріг.

Швидкість руху нормується задля досягнення декількох основних цілей: забезпечення безпечної поїздки за умови найменших витрат часу пасажирів на пересування, на зниження витрат на перевезення шляхом раціоналізації маршрутів, підбору транспортних засобів згідно з потребами громадськості на послуги перевезень. Норми часу встановлюються з урахуванням пасажиро обміну на зупинних пунктах, зупинках пов'язаних зі світлофорами та затримками руху у зв'язку з надмірно інтенсивним рухом, а також з урахуванням відпочинку та перерви на обід для водія.

Вираховуючи та встановлюючи норми часу, аналітик враховує три види швидкості транспортного засобу: конструктивну (максимальну, яку дозволяє конструкція транспортного засобу), гранично-допускну (встановлену правилами дорожнього руху та законодавством країни) та середньо-ходовою на ділянках маршруту. Після вирахування необхідних показників, аналітик розраховує швидкісні норми за допомогою двох існуючих методів встановлення норми швидкості: хронометражним та розрахунковим методами. Як показує практика, найбільш ефективні норми часу встановлюються, коли аналітик використовує обидва методи під час своєї роботи.

Зазначимо, що подібні нормування швидкості руху за стандартами мають проводитися періодично, задля отримання найбільш актуальної інформації.

Найширше для контролю над швидкістю руху використовуються тахометри, які встановлюються на кожний транспортний засіб. Досвід використання цих приладів показав, що окрім контролю над швидкістю руху, з їх допомогою також можна контролювати роботу водіїв, які часто працюють понаднормово для отримання більшого прибутку, але недосип, втома та інші показники, істотно впливають на безпеку при русі умовним транспортним засобом; однак дослідження впливу стану водія на безпеку руху ми розглянемо у майбутніх дослідженнях.

Висновок. У підсумку можна впевнено сказати, що нормування швидкості руху на маршруті не тільки встановлює правила, за якими мають рухатися транспортні засоби, що в свою чергу підвищує рівень безпеки на дорогах; а ще й створює ряд показників, за допомогою яких керівництво АТП може здійснювати ефективний контроль над підприємством та покращувати ситуацію з громадським транспортом у своєму населеному пункті. Нормування швидкості на маршруті проводиться працівниками відділу експлуатації при відкритті нового маршруту і саме від визначення цих норм залежить такий важливий показник, як швидкість переміщення пасажирів до пункту призначення. На дорогах, де встановлені світлофори, стоять дорожні знаки «рекомендована швидкість». За умови руху транспортного засобу з рекомендованою швидкістю, транспортний засіб пройде значну частину дороги без зупинок, і саме правильне нормування швидкості на маршруті зменшить вірогідність простою транспортного засобу у заторах та збільшить швидкість переміщення пасажирів у пункти призначення.